

Miejsce na oznaczenie dokumentu: na pierwszej stronie należy wstawić ciąg znaków zawierający znak Funduszy Europejskich wraz z nazwą programu oraz znak Unii Europejskiej z nazwą funduszu, z którego współfinansowany jest projekt.

Umowa o dofinansowanie nr
Projektu „.....”¹
w ramach działania oś priorytetowa.....
Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020

zawarta w dnia zwana dalej: „Umową”, pomiędzy

..... z siedzibą w.....,
zwanym/-ną dalej „Instytucją Wdrażającą”,
reprezentowanym/-ą przez

.....
(imię, nazwisko, pełniona funkcja)

na podstawie² z dnia....., którego oryginał albo potwierdzona za zgodność z oryginałem kopia stanowi **załącznik nr 1** do Umowy,

a

.....
(nazwa i forma prawna/imię i nazwisko Beneficjenta)

z siedzibą

w.....,
NIP.....

REGON.....

zwanym/-ną dalej „Beneficjentem”

reprezentowanym/-ną przez

.....
(imię i nazwisko, pełniona funkcja)

na podstawie³ z dnia....., którego oryginał albo potwierdzona za zgodność z oryginałem kopia stanowi **załącznik nr 2** do Umowy,

zwanych dalej „Stronami”

¹ Należy wpisać tytuł i numer Projektu.

² Należy wpisać pełnomocnictwo, upoważnienie lub inny dokument, z którego wynika umocowanie reprezentującego do działania w imieniu i na rzecz Instytucji Wdrażającej.

³ Należy wpisać pełnomocnictwo, upoważnienie lub inny dokument, z którego wynika umocowanie reprezentującego do działania w imieniu i na rzecz Beneficjenta.

Działając na podstawie art. 52 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2014 r. poz.1146 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, oraz mając na uwadze postanowienia:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U.UE.L.2013.347.320 z dnia 20 grudnia 2013 r., z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”;
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu "Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz.U.UE.L.2013.347.289 z dnia 20 grudnia 2013 r., z późn. zm.);
- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1084/2006 (Dz.U.UE.L.2013.347.281 z dnia 20 grudnia 2013 r., z późn. zm.);
- 4) rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) Nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz.U.UE.L.2014.138.5 z dnia 13 maja 2014 r., z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem KE nr 480/2014”;
- 5) rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) Nr 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczegółowych uregulowań dotyczących transferu wkładów z programów i zarządzania nimi, przekazywania sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji oraz systemu rejestracji i przechowywania danych (Dz.U.UE.L.2014.223.7 z dnia 29 lipca 2014 r.) zwanego dalej „rozporządzeniem KE nr 821/2014”
- 6) Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020 przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 8 stycznia 2014 r., zatwierdzonej przez Komisję Europejską w dniu 23 maja 2014 r.;
- 7) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”;
- 8) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020, zwanego dalej „PO liŚ”, przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2014 r., zatwierdzonego decyzją Komisji Europejskiej z dnia 16 grudnia 2014 r. (znak C 2014/10025) oraz Szczegółowego opisu osi priorytetowych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, zwanego dalej „SzOOP POliŚ 2014-2020”;
- 9) Porozumienia w sprawie zawartego pomiędzy Ministrem Infrastruktury i Rozwoju a w dniu

10) Porozumienia/umowy⁴ w sprawie zawartego pomiędzy
..... a w dniu⁵

a także zważywszy, że:

- 1) Projekt służy interesowi publicznemu poprzez przyczynianie się do efektywnej realizacji celów PO LiŚ, co uzasadnia udzielenie Beneficjentowi dofinansowania ze środków publicznych;
- 2) podstawowym celem Stron jest zrealizowanie Projektu przez Beneficjenta w pełnym zakresie i zgodnie z przyjętymi założeniami PO LiŚ;
- 3) niezbędne jest zapewnienie zgodności zasad wdrażania PO LiŚ z wytycznymi wydawanymi przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego na podstawie ustawy;
- 4) prawidłowe zarządzanie środkami publicznymi wymaga stworzenia skutecznych mechanizmów w zakresie monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji i kontroli ich wydatkowania, w celu uniknięcia ewentualnych błędów i nieprawidłowości;
- 5) niezbędne jest zapewnienie odpowiednich środków informacyjnych i promocyjnych w celu uświadomienia opinii publicznej roli środków publicznych przekazywanych na realizację Projektu;
- 6) efektywna realizacja postanowień Umowy wymaga skoncentrowania ze strony Beneficjenta kompetencji do dokonywania wszelkich czynności związanych z realizacją Umowy przez ustanowionego pełnomocnika;

Strony Umowy uzgadniają, co następuje:

§ 1.

Przedmiot Umowy

1. Umowa określa zasady dofinansowania Projektu, „.....” w ramach PO LiŚ oraz określa prawa i obowiązki Stron Umowy związane z realizacją Projektu.
2. Umowa stanowi umowę o dofinansowanie projektu, o której mowa w art. 2 pkt 26 lit b ustawy.
3. Umowa stanowi porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

§ 2.

Definicje

Ileokroć w Umowie jest mowa o:

- 1) **danych osobowych** – należy przez to rozumieć dane osobowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 z późn. zm.) przetwarzane przez Beneficjenta w celu wykonywania zadań wynikających z Umowy;
- 2) **dochódzie** – należy przez to rozumieć dochód, o którym mowa w art. 61 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013, obliczony zgodnie z zasadami ustalonymi w *Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów*

⁴ Niepotrzebne wykreślić.

⁵ Należy wykreślić, jeżeli umowę o dofinansowanie zawiera Instytucja Pośrednicząca.

inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020⁶;

- 3) **dofinansowaniu** - należy przez to rozumieć środki krajowe i płatności udzielone Beneficjentowi na podstawie umowy o dofinansowanie;
- 4) **Harmonogramie Projektu** – należy przez to rozumieć Harmonogram Realizacji Projektu stanowiący odpowiednio **załącznik nr 3** do Umowy i Harmonogram Płatności w SL2014;
- 5) **Institucji Audytowej** – należy przez to rozumieć Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej;
- 6) **Institucji Certyfikującej (IC)** – należy przez to rozumieć ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, którego obsługę w zakresie certyfikacji zapewnia Instytucja Zarządzająca wskazana w SzOOP POLiŚ 2014-2020;
- 7) **Institucji Pośredniczącej (IP)** - należy przez to rozumieć ministra właściwego do spraw, którego zadania w zakresie realizacji PO liŚ wykonuje właściwa komórka organizacyjna w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw, wskazana w SzOOP POLiŚ 2014-2020⁷;
- 8) **Institucji Zarządzającej (IZ)** – należy przez to rozumieć ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, którego obsługę w zakresie realizacji PO liŚ zapewnia komórka organizacyjna w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego odpowiedzialna za przygotowanie i realizację PO liŚ, wskazana w SzOOP POLiŚ 2014-2020,;
- 9) **korekcie finansowej** – należy przez to rozumieć kwotę, o jaką pomniejsza się dofinansowanie w związku ze stwierdzoną nieprawidłowością;
- 10) **nadużyciu finansowym** - należy przez to rozumieć nadużycie finansowe zgodnie z art. 1 Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich z dnia 26 lipca 1995 (Dz.U.UE.C.1995.316.49 z 27 listopada 1995 z późn. zm.), tj. jakiegokolwiek umyślnie działanie lub zaniechanie mające na celu sprzeniewierzenie lub bezprawne zatrzymanie środków z budżetu ogólnego UE lub budżetu krajowego, w szczególności naruszenie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r., nr 88, poz. 553, z późn. zm.) lub ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331, z późn. zm.);
- 11) **nieprawidłowości** – należy przez to rozumieć nieprawidłowość indywidualną, o której mowa w art. 2 pkt 36 nr rozporządzenia 1303/2013, tj. każde naruszenie prawa unijnego lub krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem;
- 12) **okresie kwalifikowania wydatków** – należy przez to rozumieć okres realizacji Projektu, w którym mogą być ponoszone wydatki kwalifikowalne;
- 13) **organach ścigania** - należy przez to rozumieć o których mowa w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r., nr 89, poz. 555 - z późn. zm.), do właściwości których należy wykrywanie przestępstw i ściganie ich sprawców poprzez prowadzenie dochodzeń i śledztw (w tym w szczególności

⁶ Treść wytycznych oraz ich zmiany są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju www.mr.gov.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

⁷Należy wykreślić jeżeli umowę o dofinansowanie podpisuje Instytucja Pośrednicząca.

Prokuraturę, Policję, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, a także inne organy mające odpowiednie uprawnienia);

- 14) **płatności** - należy przez to rozumieć wsparcie udzielane Beneficjentowi ze środków publicznych pochodzących z budżetu środków europejskich, przeznaczone na realizację Projektu w wysokości określonej w § 6 Umowy;
- 15) **podmiocie biorącym udział w realizacji Projektu** - należy przez to rozumieć w szczególności Beneficjenta, podmiot upoważniony przez Beneficjenta do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w ramach Projektu, wykonawcę lub podwykonawcę Projektu lub kontraktu lub jego części;
- 16) **Projekcie** – należy przez to rozumieć przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami zawartymi w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie zatytułowane „_____”, zgłoszone przez Beneficjenta we wniosku o dofinansowanie;
- 17) **rozliczeniu wydatków** – należy przez to rozumieć wykazanie i udokumentowanie we wniosku o płatność całości lub części wydatków kwalifikowalnych poniesionych w związku z realizacją Projektu przez Beneficjenta i zatwierdzonych przez Instytucję Wdrażającą;
- 18) **SL2014** – należy przez to rozumieć aplikację główną centralnego systemu teleinformatycznego, która służy m.in. do wspierania procesów związanych z obsługą Projektu od momentu podpisania Umowy;
- 19) **środkach krajowych** – należy przez to rozumieć wsparcie udzielane Beneficjentowi ze środków publicznych pochodzących z budżetu państwa, przeznaczone na realizację Projektu w wysokości określonej w § 6 Umowy;
- 20) **wniosku o dofinansowanie** – należy przez to rozumieć wniosek o przyznanie środków na realizację Projektu w ramach Programu zarejestrowany przez Instytucję Wdrażającą w SL2014 dnia _____, o numerze _____; do czasu uruchomienia SL2014 wniosek zgodny ze wzorem wniosku o dofinansowanie dla projektów w ramach Programu wraz z wymaganymi przez Instytucję Wdrażającą załącznikami, złożony przez Beneficjenta do właściwej Instytucji Wdrażającej w celu uzyskania dofinansowania;
- 21) **wniosku o płatność** – należy przez to rozumieć wniosek o płatność beneficjenta, o którym mowa w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020* na podstawie którego Beneficjent rozlicza poniesione wydatki i/lub przekazuje informacje o postępie w realizacji Projektu;
- 22) **wniosku o płatność końcową** - należy przez to rozumieć wniosek o płatność beneficjenta, o którym mowa w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020* który jest ostatnim wnioskiem o płatność składanym w ramach Projektu;
- 23) **wydatku kwalifikowalnym** – należy przez to rozumieć wydatek lub koszt poniesiony w związku z realizacją Projektu zgodnie z zasadami określonymi w *Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*.
- 24) **wykonawcy** – należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która złożyła Beneficjentowi ofertę, której oferta została wybrana przez Beneficjenta lub która zawarła z Beneficjentem umowę związaną z realizacją Projektu;

§ 3.

Zasady systemu realizacji PO IiŚ

1. Instytucja Wdrażająca, zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów systemem realizacji PO liŚ, w zakresie wykonania Umowy działa jako jej strona na podstawie umowy/porozumienia zawartej(go) z IP/IZ w dniu
2. IZ i IP⁸ są uprawnione do samodzielnego i niezależnego korzystania z uprawnień przewidzianych dla Instytucji Wdrażającej na podstawie Umowy w zakresie przeprowadzenia kontroli, żądania przedstawienia dokumentów lub wyjaśnień, uznania całości lub części wydatków za niekwalifikowalne lub zażądania od Instytucji Wdrażającej rozwiązania Umowy.
3. Beneficjent oświadcza, że zapoznał się i akceptuje zasady związane z systemem realizacji PO liŚ, o którym mowa w ust. 1 i 2.
4. Beneficjent oświadcza, że Projekt nie jest projektem zakończonym w rozumieniu art. 65 ust. 6 rozporządzenia 1303/2013.

§ 4.

Zasady realizacji Projektu

1. Beneficjent zobowiązuje się do zrealizowania Projektu w pełnym zakresie, zgodnie z Umową i jej załącznikami, z należytą starannością, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego. Beneficjent zobowiązuje się w szczególności do przestrzegania i stosowania:
 - 1) zasad polityk unijnych, które są dla niego wiążące, w tym przepisów dotyczących konkurencji, pomocy publicznej, udzielania zamówień publicznych, ochrony środowiska, oraz polityki równych szans;
 - 2) wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o których mowa w art. 2 pkt 32 ustawy. Beneficjent jest zobowiązany do stosowania wytycznych w wersji obowiązującej na dzień dokonywania odpowiedniej czynności lub operacji związanej z realizacją Projektu, chyba że inaczej określono w treści samych wytycznych, w szczególności:
 - a) Wytycznych w zakresie postępowania z podejrzeniami nadużyć finansowych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020
 - b) Wytycznych w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020;
 - c) Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020;
 - d) Wytycznych w zakresie kontroli dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020;
 - e) Wytycznych w zakresie gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020;
 - f) Wytycznych w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami;
 - g) Wytycznych w zakresie dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym;

⁸ Wykreślić w przypadku gdy umowę zawiera IP.

- h) Wytycznych w zakresie dokumentowania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych;
 - i) Wytycznych w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014-2020;
 - j) Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020;
 - k) Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020;
 - l) Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn.
- 3) zasad programu pomocowego przyjętego rozporządzeniem z dnia w sprawie (Dz. U.)/decyzji Komisji Europejskiej z dnia ... nr ... w sprawie zatwierdzenia pomocy indywidualnej/...⁹;
2. Beneficjent oświadcza, że zapoznał się z treścią wytycznych, o których mowa w ust. 1 pkt 2. O miejscu publikacji, zmianie oraz terminie, od którego wytyczne lub ich zmiany powinny być stosowane, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje w komunikacie zamieszczonym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
3. W przypadku, gdy ogłoszona w trakcie realizacji Projektu (po podpisaniu Umowy) wersja *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*, aktualna na dzień dokonywania oceny wydatku (np. podczas weryfikacji wniosku o płatność Beneficjenta lub kontroli), wprowadza rozwiązania korzystniejsze dla Beneficjenta, do oceny kwalifikowalności wydatków stosuje się wersję *Wytycznych* obowiązującą na dzień dokonywania oceny wydatku. W przypadku wprowadzenia korzystnych dla Beneficjenta zmian w warunkach kwalifikowania wydatków, które mogą mieć wpływ na wynik oceny kwalifikowalności już poniesionych i ocenionych wydatków, do czasu zatwierdzenia ostatecznego wniosku o płatność beneficjenta w Projekcie, dopuszcza się możliwość ponownej oceny kwalifikowalności wydatków zgodnie z obowiązującymi na chwilę ponownej oceny, bardziej korzystnymi warunkami, chyba że sprzeciwiają się temu warunki rozliczania projektu lub POLiŚ.
4. Beneficjent zobowiązuje się zrealizować Projekt zgodnie z:
- 1) wnioskiem o dofinansowanie;
 - 2) Opiszem Projektu, stanowiącym **załącznik nr 4** do Umowy;
 - 3) Harmonogramem Projektu;
 - 4) Decyzją Komisji Europejskiej, wraz z aneksami, zwaną dalej „Decyzja KE”, stanowiącą **załącznik nr 5** do Umowy¹⁰.
5. Zmiana warunków realizacji Projektu, która powodowałaby niezgodność Projektu z wnioskiem o dofinansowanie, wymaga zgody Instytucji Wdrażającej.
6. Zmiana warunków realizacji Projektu, która powodowałaby niezgodność z postanowieniami Umowy w zakresie:
- 1) zwiększenia wartości dofinansowania Projektu określonej w Umowie,
 - 2) zmiany terminu zakończenia okresu realizacji Projektu,

⁹ Uzupelnic wlasciwe i wykreslitc pozostałe lub wykreslitc całą klauzulę, jeśli w działaniu nie występuje pomoc publiczna

¹⁰ Dotyczy jedynie projektów dużych w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013. W pozostałych przypadkach należy wykreślić.

- 3) zmniejszenia wartości lub zmiany roku osiągnięcia wartości docelowej wskaźników określonych w załączniku nr 8 do Umowy jako efekt ekologiczny,

wymaga zgody Instytucji Wdrażającej i IP oraz aneksowania Umowy. W pozostałym zakresie zmiany warunków realizacji Projektu wymagają zgody Instytucji Wdrażającej i aneksowania Umowy i nie wymagają zgody IP.

7. Zmiany w zakresie wskaźników zawartych w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie wymagają każdorazowo zgody Instytucji Wdrażającej, a w przypadku o którym mowa w ust. 6 również zgody IP, oraz aneksowania Umowy. Możliwości wydania zgody na takie zmiany oceniane są każdorazowo z uwzględnieniem zasad weryfikacji wykonania efektów rzeczowych projektu określonych w § 11. W określonych tam przypadkach zgoda skutkować może, zgodnym z zasadą proporcjonalności, pomniejszeniem dofinansowania.
8. Zmiana terminów wynikających z Harmonogramu Projektu lub Harmonogramu uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych (jak również innych analogicznych decyzji administracyjnych)¹¹ nie powodująca wydłużenia okresu realizacji Projektu:
- 1) do 3 miesięcy może wystąpić jednorazowo i nie wymaga zgody Instytucji Wdrażającej,
 - 2) powyżej 3 miesięcy wymaga zgody Instytucji Wdrażającej.

Zmiana powinna być przez Beneficjenta uzasadniona i nie wymaga aneksowania Umowy. Instytucja Wdrażająca ustosunkowuje się do zmian zaproponowanych przez Beneficjenta bez zbędnej zwłoki, uzasadniając swoje stanowisko w razie odmowy ich uwzględnienia.

9. Zmiana terminów wynikających z Harmonogramu Projektu lub Harmonogramu uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych (jak również innych analogicznych decyzji administracyjnych)¹², która powodowałaby wydłużenie okresu realizacji Projektu, wymaga zgody Instytucji Wdrażającej, po uzyskaniu przez Instytucję Wdrażającą pozytywnej opinii IP.
10. Zmiana terminów wynikających z Harmonogramu Projektu lub Harmonogramu uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych¹³, o której mowa w ust 9 wymaga aneksowania Umowy i odpowiedniej zmiany § 7 ust. 2.
11. Zmiana warunków realizacji Projektu określonych w Decyzji KE, wymaga zgody Instytucji Wdrażającej, IP, IZ oraz Komisji Europejskiej i wymaga aneksowania Umowy¹⁴.
12. Nie jest dopuszczalna zmiana Umowy w zakresie warunków realizacji Projektu lub wskaźników, w rezultacie której Projekt przestałby spełniać kryteria wyboru projektów, według których był oceniany, zawarte w dokumencie *Kryteria wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* stanowiącym załącznik nr 3 do SzOOP PO liŚ 2014-2020.
13. Nie jest dopuszczalna zmiana Umowy w zakresie warunków realizacji Projektu lub wskaźników, której rezultatem byłoby nieprzyznanie Projektowi dofinansowania w czasie, gdy Projekt podlegał ocenie w ramach procedury wyboru projektów przy uwzględnieniu stanu Projektu z chwili zakończenia oceny zmienionego zakresu tego Projektu.
14. Niewykonanie wskaźnika w projekcie może stanowić przesłankę do stwierdzenia nieprawidłowości oraz skutkować nałożeniem korekty finansowej. Zasady określone

¹¹Dotyczy sytuacji, w których zastosowanie ma § 4a.

¹²Dotyczy sytuacji, w których zastosowanie ma § 4a.

¹³Dotyczy sytuacji, w których zastosowanie ma § 4a.

¹⁴ Dotyczy projektów dużych w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013 w odniesieniu do których wydana została Decyzja KE.

w § 11 regulują stosowany przez Instytucję Wdrażającą sposób weryfikacji wykonania wskaźników Projektu.

15. Beneficjent realizuje Projekt zgodnie z własnymi procedurami kontroli wewnętrznej adekwatnymi do wielkości podmiotu i rodzaju projektu, zgodnymi z zasadami obowiązującymi w systemie realizacji PO liŚ. Zmiany procedur w zakresie zawierania umów związanych z realizacją projektu wymagają akceptacji Instytucji Wdrażającej
16. Beneficjent zobowiązuje się wprowadzić i stosować w trakcie realizacji Projektu jak i okresie zachowania trwałości Projektu, o którym mowa w art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013 odpowiednie działania zapobiegające konfliktowi interesów w rozumieniu art. 57 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz. U. UE. L. 2012.298.1 z dnia 26 października 2012 r.). W przypadku zidentyfikowania konfliktu interesów lub podejrzenia konfliktu interesów Beneficjent informuje o tym fakcie Instytucję Wdrażającą w terminie 7 dni od dnia powzięcia informacji o okolicznościach powodujących lub mogących powodować konflikt interesów, wskazując w zawiadomieniu podjęte środki zaradcze mające na celu zapobieżenie ewentualnej szkodzi lub naprawienie szkody spowodowanej przez konflikt interesów.
17. Beneficjent zobowiązuje się do stosowania wysokich standardów uczciwości i etycznego postępowania we wszystkich procesach związanych z realizacją Projektu.
18. Beneficjent zobowiązuje się upublicznić, co najmniej na swojej stronie internetowej, informacje o funkcjonowaniu mechanizmu umożliwiającego sygnalizowanie o potencjalnych nieprawidłowościach lub nadużyciach finansowych, tj. opracowanego i udostępnionego przez IZ narzędzia informatycznego umożliwiającego przekazanie informacji o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub nadużycia finansowego w szczególności poprzez:
 - a) specjalny adres e-mail lub
 - b) elektroniczny system zgłoszeń za pośrednictwem dedykowanej strony internetowej.
19. Beneficjent zobowiązany jest do poinformowania swoich pracowników zaangażowanych w realizację Projektu o funkcjonowaniu mechanizmu o którym mowa w ust. 18. Beneficjent zobowiązany jest zaniechać podejmowania działań odwetowych wobec swoich pracowników, wykonawców jak również innych osób powiązanych z realizowanym Projektem, które skorzystały z mechanizmu o którym mowa w ust. 18 i w dobrej wierze przekazały informację o możliwości wystąpienia nieprawidłowości lub nadużycia finansowego.
20. Beneficjent jest zobowiązany do rzetelnego oszacowania ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych w związku z realizacją projektu oraz opracowania skutecznych i proporcjonalnych środków przeciwdziałania wystąpieniu nadużyć finansowych
21. Instytucja Wdrażająca może weryfikować działania podejmowane przez Beneficjenta o których mowa w ust. 16-20 W przypadku stwierdzenia, że podejmowane działania i środki nie są proporcjonalne w stosunku do stwierdzonego ryzyka Instytucja Wdrażająca może wskazać Beneficjentowi dodatkowe lub inne środki niezbędne do ograniczenia przedmiotowego ryzyka.
22. Beneficjent informuje Instytucję Wdrażającą, w terminie 14 dni od dnia zawarcia Umowy, o ustanowieniu Pełnomocnika ds. Projektu, który będzie osobą właściwą do reprezentowania Beneficjenta w kontaktach z Instytucją Wdrażającą w sprawach związanych z realizacją Umowy. Beneficjent niezwłocznie informuje o zmianie Pełnomocnika ds. Projektu..
23. Beneficjent zobowiązany jest do przekazywania Instytucji Wdrażającej lub podmiotom przez nią wskazanym, na każde jej wezwanie, wszelkich informacji i wyjaśnień związanych z realizacją Projektu, w tym także do przedkładania oryginałów dokumentów

lub ich poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii, w szczególności dokumentów rozliczeniowych dotyczących wydatków kwalifikowalnych, w terminach wskazanych przez Instytucję Wdrażającą.

24. Strony zobowiązują się do udzielania bez zbędnej zwłoki pisemnych odpowiedzi na wszelkie wzajemne zapytania i wystąpienia dotyczące realizacji Umowy.
25. Beneficjent nie może przenieść na inny podmiot praw i obowiązków wynikających z Umowy bez zgody Instytucji Wdrażającej.
26. Beneficjent ponosi wyłączną odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkody powstałe w związku z realizacją Projektu.
27. Niezależnie od tego, czy Beneficjent upoważni inny podmiot do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, Beneficjent zawsze pozostaje jedynym podmiotem odpowiedzialnym za realizację Projektu, uprawnionym do kontaktowania się z Instytucją Wdrażającą oraz składania wniosków o płatność i otrzymywania dofinansowania.
28. W celu wydania upoważnienia do wystawiania zleceń płatności podmiotowi upoważnionemu do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych Beneficjent zobowiązany jest przekazać Instytucji Wdrażającej, w formie pisemnego wniosku, informację zawierającą dane identyfikujące ten podmiot (nazwa podmiotu, siedziba, adres, REGON, NIP) oraz każdorazowo informacje na temat zmian tych danych. Postanowienie § 22 ust. 7 stosuje się odpowiednio.

§ 4a.¹⁵

Wymogi związane z ochroną środowiska

1. Beneficjent zobowiązuje się do doręczenia Instytucji Wdrażającej kopii następujących dokumentów potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez osoby (organy) uprawnione do reprezentowania Beneficjenta:
 - a) pozwolenia na budowę/pozwoleń na budowę/decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, zwanych dalej „decyzją budowlaną”¹⁶,
 - b) streszczenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w języku niespecjalistycznym albo całego raportu,
 - c) opinii organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
 - d) opinii właściwego Dyrektora Urzędu Morskiego – gdy przedsięwzięcie jest realizowane na obszarze morskim,
 - e) postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska uzgadniającego decyzję budowlaną,
 - f) informacji na temat podania do publicznej wiadomości przez organ decyzji budowlanej.

spełniających wymogi ponownej oceny oddziaływania na środowisko określone w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą OOS”, w terminie/-ach określonym/-ych w Harmonogramie uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych, stanowiącym **załącznik nr 6** do Umowy.

2. Instytucja Wdrażająca zobowiązuje się do niezwłocznej weryfikacji zgodności otrzymanej kopii dokumentacji, o której mowa w ust. 1 z wymogami ustawy OOS. Instytucja

¹⁵ Wykreślić paragraf jeśli nie dotyczy.

¹⁶ Wykreślić w zależności od liczby i rodzaju decyzji

Wdrażająca zobowiązuje się powiadomić Beneficjenta o wynikach weryfikacji nie później niż w terminie ... dni od dnia otrzymania kopii dokumentacji.

3. W przypadku stwierdzenia przez Instytucję Wdrażającą uchybień w uzyskanej przez Beneficjenta decyzji budowlanej skutkującej stwierdzeniem jej niezgodności z ustawą OOŚ, Instytucja Wdrażająca zobowiązuje się wskazać rodzaj uchybienia oraz wezwać Beneficjenta do jego usunięcia w terminie wskazanym przez Instytucję Wdrażającą.
4. Instytucja Wdrażająca wstrzymuje przekazanie dofinansowania, o którym mowa w § 6 ust. 1 Umowy, w zakresie wydatków związanych z pracami budowlanymi realizowanymi na podstawie decyzji budowlanej do czasu potwierdzenia przez Instytucję Wdrażającą zgodności uzyskanej przez Beneficjenta decyzji budowlanej z wymogami ustawy OOŚ.
5. W przypadku nedoręczenia Instytucji Wdrażającej dokumentów o których mowa w ust. 1 lub nieusunięcia uchybień o których mowa w ust. 3 Instytucja Wdrażająca może odstąpić od Umowy odpowiednio w terminie ... od dnia:
 - a) upływu terminu/-ów określonego/-ych w Harmonogramie uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych; lub
 - b) bezskutecznego upływu terminu określonego w wezwaniu o którym mowa w ust. 3.

§ 4a¹⁷

Wymogi związane z ochroną środowiska

1. Jeżeli na etapie prowadzonego postępowania w sprawie wydania pozwolenia/pozwoleń na budowę/decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej¹⁸, zwanych dalej „decyzją budowlaną”, wystąpi obowiązek przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą OOŚ, Beneficjent zobowiązuje się do doręczenia Instytucji Wdrażającej kopii następujących dokumentów potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez osoby (organy) uprawnione do reprezentowania Beneficjenta:
 - a) decyzji budowlanej,
 - b) streszczenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w języku niespecjalistycznym albo całego raportu,
 - c) opinii organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
 - d) opinii właściwego Dyrektora Urzędu Morskiego – gdy przedsięwzięcie jest realizowane na obszarze morskim
 - e) postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska uzgadniającego decyzję budowlaną,
 - f) informacji na temat podania do publicznej wiadomości przez organ decyzji budowlanejspełniających wymogi określone w ustawie OOŚ, w terminie/-ach określonym/-ych w Harmonogramie uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych, stanowiącym **załącznik nr 6** do Umowy.
2. Instytucja Wdrażająca zobowiązuje się do niezwłocznej weryfikacji zgodności otrzymanej kopii dokumentacji, o której mowa w ust. 1 z wymogami ustawy OOŚ. Instytucja

¹⁷ Wykreślić paragraf jeśli nie dotyczy.

¹⁸ Wykreślić w zależności od liczby i rodzaju decyzji

Wdrażająca zobowiązuje się powiadomić Beneficjenta o wynikach weryfikacji nie później niż w terminie ... dni od dnia otrzymania kopii dokumentacji

3. W przypadku stwierdzenia przez Instytucję Wdrażającą uchybień w uzyskanej przez Beneficjenta decyzji budowlanej skutkującej stwierdzeniem jej niezgodności z ustawą OoŚ, Instytucja Wdrażająca zobowiązuje się wskazać rodzaj uchybienia oraz wezwać Beneficjenta do jego usunięcia w terminie wskazanym przez Instytucję Wdrażającą.
4. Instytucja Wdrażająca wstrzymuje przekazanie dofinansowania, o którym mowa w § 6 ust. 1 Umowy, w zakresie wydatków związanych z pracami budowlanymi realizowanymi na podstawie decyzji budowlanej do czasu potwierdzenia przez Instytucję Wdrażającą zgodności uzyskanej przez Beneficjenta decyzji budowlanej z wymogami ustawy OoŚ.
5. W przypadku niedoręczenia Instytucji Wdrażającej dokumentów o których mowa w ust. 1 lub nieusunięcia uchybień o których mowa w ust. 3 Instytucja Wdrażająca może odstąpić od Umowy odpowiednio w terminie ... od dnia:
 - a) upływu terminu/-ów określonego/-ych w Harmonogramie uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych; lub
 - b) bezskutecznego upływu terminu określonego w wezwaniu o którym mowa w ust. 3.

§ 5.

Wartość Projektu i źródła finansowania

1. Planowany całkowity koszt realizacji Projektu wynosi PLN (słownie: PLN).
2. Maksymalna kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi PLN (słownie: PLN).
3. Wydatki wykraczające poza maksymalną kwotę wydatków kwalifikowalnych, określoną w ust. 2, w tym wydatki wynikające ze wzrostu kosztu całkowitego realizacji Projektu po zawarciu Umowy, są ponoszone przez Beneficjenta i są wydatkami niekwalifikowalnymi.
4. Beneficjent jest zobowiązany do zapewnienia sfinansowania wszelkich wydatków niekwalifikowalnych niezbędnych dla realizacji Projektu w pełnym zakresie.
5. W przypadku, w którym całkowity koszt kwalifikowalny Projektu przekroczy próg określony w rozporządzeniu nr 1303/2013 definiujący kwotę, od której projekt traktowany jest jako duży, Beneficjent zobowiązuje się niezwłocznie poinformować o tym fakcie Instytucję Wdrażającą i IP oraz na żądanie IP, w terminie przez nią wskazanym, uzupełnić wniosek o dofinansowanie o informacje wymagane dla dużego projektu¹⁹.
6. W sytuacji, o której mowa w ust. 5, gdy Decyzja KE będzie negatywna, Umowa ulega rozwiązaniu z dniem doręczenia Decyzji KE Beneficjentowi. Postanowienia § 21 ust. 5 Umowy stosuje się odpowiednio²⁰.

§ 6.

Wysokość dofinansowania

1. Dofinansowanie przeznacza się na pokrycie 100% wydatków kwalifikowanych poniesionych na realizację Projektu, jednak wysokość dofinansowania nie może

¹⁹ Dotyczy projektów innych niż duże w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013. w pozostałych przypadkach wykreślić.

²⁰ Dotyczy projektów innych niż duże w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013. w pozostałych przypadkach wykreślić.

przekroczyć kwoty.....PLN (słownie:.....), w tym % tytułem środków krajowych oraz% tytułem płatności.

2. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości kwota wskazana w ust. 1 ulega pomniejszeniu o kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 Instytucja Wdrażająca dokona niezwłocznie ponownego obliczenia maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowanych, o której mowa w § 5 ust. 2 oraz poinformuje o jej wysokości Beneficjenta wzywając go jednocześnie do odpowiedniej zmiany Harmonogramu Projektu.

§ 7.

Kwalifikowalność wydatków

1. Warunkiem uznania wydatków za kwalifikowalne jest poniesienie ich przez Beneficjenta lub inny podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, wskazany w Załączniku nr 4 **Opis Projektu** oraz mieszczący się w zakresie wskazanym we wniosku o dofinansowanie i zaakceptowany przez Instytucję Wdrażającą, w związku z realizacją Projektu, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy oraz *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*.
2. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczyna się w dniu i kończy się w dniu
3. Beneficjent zobowiązany jest zakończyć realizację zakresu rzeczowego Projektu, wynikającego z wniosku o dofinansowanie i Harmonogramu Projektu oraz rozpocząć fazę operacyjną Projektu w okresie kwalifikowania wydatków, o którym mowa w ust. 2 oraz przedłożyć wniosek o płatność końcową w terminie do 30 dni po upływie tego okresu.
4. Wydatki poniesione poza okresem kwalifikowania wydatków nie będą uznane za kwalifikowalne.
5. Wydatki poniesione na podatek od towarów i usług (VAT) mogą zostać uznane za kwalifikowalne, po spełnieniu warunków kwalifikowalności określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. W przypadku, gdy na dzień zawierania Umowy VAT spełnia warunki kwalifikowalności i jest deklarowany jako wydatek kwalifikowalny w Projekcie, przy zawieraniu Umowy Beneficjent składa oświadczenie stanowiące **załącznik nr 7** do Umowy. W przypadku, gdy na dzień zawierania Umowy VAT nie spełnia warunków kwalifikowalności lub nie jest deklarowany jako wydatek kwalifikowalny w projekcie, po spełnieniu warunków wskazanych w zdaniu pierwszym, Beneficjent jest zobowiązany złożyć oświadczenie stanowiące **załącznik nr 7** do Umowy nie później niż do czasu złożenia do Instytucji Wdrażającej pierwszego wniosku o płatność zawierającego VAT deklarowany jako wydatek kwalifikowalny. Jeżeli w projekcie wskazano inny podmiot/ inne podmioty do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych niż Beneficjent, oświadczenie należy złożyć w odniesieniu do każdego podmiotu.
6. Wszelkie zmiany w zakresie podmiotów, które mogą ponosić wydatki kwalifikowalne, wymagają zmiany Umowy. Instytucja Wdrażająca nie wyrazi zgody w przypadku, gdy proponowane zasady realizacji części lub całości Projektu nie będą gwarantowały prawidłowego wykonania obowiązków wynikających z Umowy.
7. W zakresie zachowania obowiązków wynikających z Umowy, Beneficjent ponosi odpowiedzialność za działania i zaniechania podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych.

§ 8.

Warunki dofinansowania

1. Beneficjent przekazuje Instytucji Wdrażającej dwa razy w roku kalendarzowym aktualny Harmonogram Projektu lub potwierdzenie aktualności Harmonogramu Projektu wg stanu na 30 czerwca oraz 31 grudnia, w terminie 7 dni od upływu powyższych terminów.
2. Beneficjent niezwłocznie przekazuje Instytucji Wdrażającej zmianę Harmonogramu Projektu w następujących przypadkach:
 - 1) po otrzymaniu Decyzji KE²¹ lub decyzji IP zmieniającej wartość lub okres realizacji Projektu,
 - 2) po zawarciu z wykonawcą umowy dla zadania objętego Projektem,
 - 3) po zmianie umowy, o której mowa w pkt 2, w zakresie rzeczowym lub finansowym.W pozostałych przypadkach, nie wymienionych w Umowie, przekazanie zmiany Harmonogramu Projektu jest uzależnione od uzyskania wcześniejszej zgody Instytucji Wdrażającej.
3. Beneficjent jest zobowiązany do dołożenia należytej staranności, aby wszelkie dane finansowe przekazywane Instytucji Wdrażającej były zgodne z Harmonogramem Projektu.
4. Warunkiem rozliczenia dofinansowania jest zatwierdzenie przez Instytucję Wdrażającą poniesionych przez Beneficjenta wydatków kwalifikowalnych. W tym celu, z zastrzeżeniem § 9 ust. 3, Beneficjent jest zobowiązany do składania za pośrednictwem SL2014 wniosków o płatność w terminach i na warunkach określonych w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*²² oraz złożenia wniosku o płatność końcową w terminie, o którym mowa w § 7 ust. 3. Beneficjent oświadcza, że zapoznał się z treścią Zaleceń o których mowa w zdaniu poprzedzającym oraz zobowiązuje się do ich stosowania i przestrzegania.
5. W przypadku, gdy z powodów technicznych złożenie wniosku o płatność za pośrednictwem SL2014 nie jest możliwe, w celu rozliczenia wydatków Beneficjent składa do Instytucji Wdrażającej wnioski o płatność w formie papierowej. Postępowanie Beneficjenta w przypadku konieczności składania wniosku o płatność w formie papierowej określają *Zalecenia w zakresie wzoru wniosku o płatność beneficjenta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*.
6. Instytucja Wdrażająca weryfikuje wniosek o płatność oraz załączone do niego dokumenty w terminie do 60 dni²³ od dnia ich otrzymania. W razie złożenia wniosku o płatność lub załączników zawierających błędy lub niekompletnych Beneficjent jest zobowiązany, na wezwanie Instytucji Wdrażającej, do złożenia poprawionego dokumentu w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. W takim przypadku bieg terminu do weryfikacji wniosku o płatność zostaje zawieszony na czas od dnia otrzymania wezwania przez Beneficjenta do dnia złożenia przez niego poprawionego lub uzupełnionego dokumentu, przy czym całkowity czas weryfikacji wniosku o płatność i załączonych do niego dokumentów oraz przekazania dofinansowania nie może przekroczyć 90 dni od dnia ich otrzymania. W związku z koniecznością poprawiania błędów, Strony mogą kontaktować się zachowując formę pisemną, wykorzystując do tego celu pocztę lub postać elektroniczną, (w tym SL2014).
7. Zatwierdzenie wniosku o płatność końcową następuje pod warunkiem zrealizowania pełnego zakresu rzeczowego Projektu, przeprowadzenia przez Instytucję Wdrażającą kontroli na zakończenie realizacji Projektu, której wyniki potwierdzą zrealizowanie Projektu zgodnie z postanowieniami Umowy i decyzji o dofinansowaniu.

²¹ Dotyczy projektów dużych w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013, w odniesieniu do których wydana została Decyzja KE.

²² Treść Zaleceń dostępna na stronie www.pois.gov.pl

²³ Wskazany termin nie dotyczy weryfikacji wniosku o płatność końcową.

8. W przypadku, gdy realizowany przez Beneficjenta Projekt generuje dochody, pochodzące ze źródeł nieuwzględnionych przy sporządzaniu analizy finansowej na potrzeby ustalenia poziomu dofinansowania Projektu, pomniejszenie należnego dofinansowania następuje na warunkach określonych w *Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020*.
9. W przypadku, gdy Projekt realizowany przez Beneficjenta, w okresie trzech lat od zakończenia okresu realizacji Projektu lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia PO liŚ, w zależności od tego, który termin nastąpił wcześniej, wygenerował dochód którego nie można obiektywnie określić z wyprzedzeniem, w rozumieniu art. 61 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013, Beneficjent zobowiązany jest zwrócić część dochodu proporcjonalnie do kwoty dofinansowania na warunkach określonych w *Wytycznych w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020*.
10. W przypadku, gdy w okresie realizacji Projektu wystąpią dochody, które nie zostały wzięte pod uwagę w czasie zatwierdzania Projektu, pomniejszenie należnego dofinansowania następuje na warunkach określonych w art. 65 ust. 8 rozporządzenia nr 1303/2013..
11. Instytucja Wdrażająca dokonuje oceny kwalifikowalności wydatków. Wydatki poniesione niezgodnie z postanowieniami Umowy lub *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020* nie będą uznane za kwalifikowalne. W uzasadnionych przypadkach, gdy w ocenie Instytucji Wdrażającej uznanie wydatku w całości za niekwalifikowalny jest nieproporcjonalne do wagi naruszenia, Instytucja Wdrażająca może uznać wydatek za częściowo kwalifikowalny. Instytucja Wdrażająca ma prawo oceny jaką wagę ma naruszenie warunków kwalifikowalności wydatków i ustala na tej podstawie wysokość kwoty, która powinna być uznana za niekwalifikowalną. O uznaniu wydatku za niekwalifikowalny w całości lub w części Instytucja Wdrażająca informuje Beneficjenta wskazując uzasadnienie swojej decyzji. Instytucja Wdrażająca może wstrzymać zatwierdzenie wniosku o płatność do czasu wyjaśnienia zastrzeżeń, co do prawidłowości ich wykorzystania.
12. Stosowanie stawek procentowych korekt finansowych o niższej niż maksymalna dla danej nieprawidłowości wysokości nie jest możliwe w stosunku do podmiotów, które mimo otrzymania wyniku kontroli lub audytu dotyczącego projektów realizowanych przez te podmioty w ramach jednego programu operacyjnego, stwierdzających wystąpienie nieprawidłowości, powtórnie popełniają taką samą nieprawidłowość w postępowaniach wszczętych po dacie otrzymania wyniku kontroli lub audytu.
13. W przypadku zaistnienia podejrzenia naruszenia prawa lub postanowień Umowy przy realizacji Projektu przez którykolwiek z podmiotów biorących udział w realizacji Projektu, Instytucja Wdrażająca może wstrzymać rozliczenie wydatków, do czasu wyjaśnienia, czy naruszenie ma wpływ na wysokość lub prawidłowość poniesienia wydatków kwalifikowalnych w ramach Projektu. W szczególności wstrzymanie rozliczania wydatków może mieć miejsce do czasu ostatecznego zakończenia postępowań prowadzonych przez organy ścigania lub Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie przedmiotowego podejrzenia naruszenia jak również do czasu prawomocnego zakończenia postępowań sądowych. W uzasadnionych przypadkach, Instytucja Wdrażająca może uznać wydatki objęte podejrzeniem naruszenia prawa lub postanowień Umowy za niekwalifikowalne. W takiej sytuacji ust. 14 stosuje się odpowiednio. Instytucja Wdrażająca jest uprawniona do pomniejszenia kwoty dofinansowania Projektu, o której mowa w § 6 ust. 1 o kwotę rozliczonych wcześniej wydatków, które zostały uznane za niekwalifikowalne.
14. Wydatki poniesione w związku z wystąpieniem nadużycia finansowego przy realizacji Projektu przez którykolwiek z podmiotów biorących udział w realizacji Projektu Instytucja

Wdrażająca uznaje za niekwalifikowalne. W uzasadnionych przypadkach, gdy w ocenie Instytucji Wdrażającej uznanie wydatku w całości za niekwalifikowalny jest nieproporcjonalne do wagi naruszenia, Instytucja Wdrażająca może uznać wydatek za częściowo kwalifikowalny po dokonaniu oceny jaką wagę ma naruszenie prawa. O uznaniu wydatku za niekwalifikowalny w całości lub w części Instytucja Wdrażająca informuje Beneficjenta wskazując uzasadnienie swojej oceny.

15. W przypadku zadeklarowania we wniosku o płatność zaliczki przekazanej przez Beneficjenta wykonawcy, Beneficjent jest zobowiązany do przedstawienia Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej, dokumentów rozliczających udzieloną wykonawcy zaliczkę, wskazujących na wykonanie prac/usług/dostaw nią objętych, w terminie²⁴ Niewykazanie przez Beneficjenta wykonania prac/usług/dostaw objętych zadeklarowaną zaliczką oznacza, że wydatek w postaci zaliczki wypłaconej na rzecz wykonawcy nie może być uznany za wydatek kwalifikowalny.

§ 9.

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Beneficjent zobowiązuje się przedstawiać Instytucji Wdrażającej wniosek o płatność w części dotyczącej stanu realizacji Projektu.
2. Wzór dokumentu o którym mowa w ust. 1, oraz terminy jego przekazania wniosków do Instytucji Wdrażającej zostały określone w *Zaleceniach w zakresie wzoru wniosku beneficjenta o płatność w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* oraz w *Wytycznych w zakresie gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020*.
3. W przypadku, gdy Beneficjent nie poniósł w danym okresie sprawozdawczym wydatków kwalifikowalnych, składa wniosek o płatność, w terminach wynikających z § 8 ust. 4, wypełniając go jedynie w części dotyczącej stanu realizacji Projektu.
4. Instytucja Wdrażająca monitoruje realizację Projektu, a w szczególności osiągnięcie wskaźników Projektu określonych w **załączniku nr 8** do Umowy.
5. Beneficjent jest zobowiązany do przedstawiania na żądanie Instytucji Wdrażającej dokumentów służących monitorowaniu postępów realizacji Projektu innych niż określone w ust. 1. Terminy przedstawiania, zakres i wzory tych dokumentów określa Instytucja Wdrażająca.
6. Beneficjent jest zobowiązany do stosowania w **załączniku nr 8** do Umowy, wnioskach o płatność wskaźników z aktualnego *Katalogu wskaźników obowiązkowych do monitorowania postępu rzeczowego projektów*, zwanego dalej „katalogiem”²⁵. Katalog może ulec zmianie po podpisaniu Umowy. Modyfikacja katalogu skutkuje obowiązkiem zaktualizowania **załącznika nr 8** do Umowy.
7. Beneficjent jest zobowiązany, tam gdzie to możliwe, do przedstawiania wskaźników w podziale według płci, o ile dotyczą realizowanego Projektu.
8. Beneficjent niezwłocznie informuje Instytucję Wdrażającą o wystąpieniu wszelkich zagrożeń w realizacji Projektu oraz nieprawidłowościach.

§ 10.

Ewaluacja

²⁴ Jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie procedury, w szczególności dotyczące zamykania projektów i POIiŚ, wyznaczając ten termin, Instytucja Wdrażająca/Instytucja Pośrednicząca uwzględnia terminy na rozliczenie zaliczki wynikające z umowy zawartej między beneficjentem a wykonawcą.

²⁵ Katalog dostępny na stronie internetowej: www.pois.gov.pl.

W okresie realizacji Projektu oraz po jego zakończeniu w okresie 5 lat od zamknięcia PO liŚ, Beneficjent jest zobowiązany do współpracy z podmiotami upoważnionymi przez IZ, IP, Instytucję Wdrażającą lub Komisję Europejską do przeprowadzania ewaluacji Projektu. W szczególności Beneficjent jest zobowiązany do:

1. przekazywania tym podmiotom wszelkich informacji dotyczących Projektu we wskazanym zakresie,
2. uczestnictwa w wywiadach lub ankietach oraz badaniach ewaluacyjnych przeprowadzanych innymi metodami badawczymi.

§ 11.

Rzeczowe rozliczenie realizacji Projektu

1. Beneficjent jest zobowiązany przekazać do Instytucji Wdrażającej, wraz z wnioskiem o płatność końcową, wszelkie dokumenty potwierdzające wykonanie rzeczowe Projektu.
2. Osiągnięte wartości wskaźników produktu powinny zostać wykazane przez Beneficjenta najpóźniej we wniosku o płatność końcową. Informację na temat wartości wskaźników rezultatu bezpośredniego Beneficjent jest zobowiązany przekazać w terminie do 14 dni od momentu osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika rezultatu bezpośredniego (w przypadku gdy na etapie sporządzania wniosku o płatność końcową wartość docelowa nie została lub została osiągnięta częściowo). Osiągnięcie wartości docelowej wskaźników rezultatu bezpośredniego powinno nastąpić, co do zasady, nie później niż w terminie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji Projektu.
3. Weryfikacja wykonania przez Projekt wskaźników postępu rzeczowego odbywa się zgodnie z zasadą proporcjonalności, co oznacza uprawnienie Instytucji Wdrażającej do pomniejszenia dofinansowania Projektu proporcjonalnie do stopnia niewykonania wskaźnika w przypadku braku wykonania, niepełnego wykonania lub nieterminowego wykonania wskaźnika.
4. Weryfikacji, o której mowa w ust. 3 dokonuje Instytucja Wdrażająca.
5. Zasadą proporcjonalności objęte są wskaźniki produktu (z wyłączeniem wskaźników produktu informacyjnych) oraz wskaźniki rezultatu bezpośredniego istotne dla realizacji celów interwencji. Poziom wykonania w Projekcie wskaźników informacyjnych nie stanowi przedmiotu rozliczenia z Beneficjentem.
6. Kategoryzacja wskaźników zawartych w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie w określone w ust. 5 grupy wskaźników odzwierciedlona jest w postanowieniach **załącznika nr 8** do Umowy.
7. Zastosowanie zasady proporcjonalności dla wskaźników rezultatu bezpośredniego istotnych dla realizacji celów interwencji odbywać się będzie każdorazowo z uwzględnieniem wpływu na osiągniętą przez Beneficjenta wartość docelową czynników zewnętrznych niepowiązanych bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w Projekcie.
8. Instytucja Wdrażająca jest uprawniona nie uwzględnić wpływu czynników zewnętrznych, o których mowa w ust. 7, jeżeli brak bądź niepełne wykonanie wskaźnika Projektu skutkuje brakiem bądź zagrożeniem realizacji wskaźnika programowego lub wskaźnika na poziomie Działania lub Poddziałania SzOOP POLiŚ 2014-2020. Zakres wskaźników zamieszczonych w SzOOP POLiŚ 2014-2020 może ulegać przyszłym zmianom.
9. Na uzasadniony wniosek Beneficjenta Instytucja Wdrażająca jest uprawniona odstąpić od zastosowania zasady proporcjonalności, o której mowa w ust. 3.

10. W przypadkach braku bądź niepełnego wykonania wskaźnika, którego zaplanowana wartość docelowa była brana pod uwagę przy ocenie wniosku o dofinansowanie, Instytucja Wdrażająca weryfikuje, z zastosowaniem postanowień § 4 ust. 11 i 12 Umowy, czy pomimo niewykonania wskaźnika Projekt nadal spełnia kryteria rekomendujące do dofinansowania.

§ 12.

Procedura zawierania umów w ramach wydatków kwalifikowalnych dla zadań objętych Projektem

1. Beneficjent jest zobowiązany do zawierania umów, z tytułu których będzie ponosił wydatki kwalifikowalne dla zadań objętych Projektem, z uwzględnieniem procedur przewidzianych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Pzp”, w przypadku, gdy wymóg jej stosowania wynika z ustawy Pzp.
2. Beneficjent zawierający umowy, do których nie stosuje się ustawy Pzp, zobowiązany jest zawierać umowy z wykonawcami, zgodnie z zasadą konkurencyjności, o której mowa w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*, chyba że przepisy szczególne wymagają innego trybu i formy zawarcia umowy. W przypadkach określonych w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020* Beneficjent może zawrzeć umowę w wyniku przeprowadzenia rozeznania rynku zgodnie z warunkami określonymi w ww. wytycznych.
3. W odniesieniu do umów finansowanych w ramach Projektu z innych źródeł niż EFRR lub FS, co do których instytucje przyznające te środki wymagają stosowania odrębnych procedur przetargowych, postanowienia ust. 1 i 2 nie wyłączają możliwości przeprowadzenia procedury zawarcia umowy z uwzględnieniem wymogów stawianych przez te instytucje, o ile nie są one sprzeczne z polskim prawem.
4. Szczegółowe zasady zawierania umów zostały zawarte w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*.
5. Sankcją za naruszenie procedur zawierania umów, o których mowa w ust. 1 - 3 jest niekwalifikowalność wydatków. Warunki obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo oraz stawki procentowe stosowane w procesie obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z zawieraniem umów, nieobjęte przepisami wydanymi na podstawie art. 24 ust. 13 ustawy, zostały określone w **załączniku nr 10** do Umowy. Powyższe nie stoi na przeszkodzie stosowaniu przez Instytucję Wdrażającą bardziej korzystnych warunków i stawek określonych w wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o których mowa w art. 2 pkt 32 ustawy.
6. O ile w odniesieniu do konkretnych wydatków Strony nie postanowiły inaczej, warunki obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo oraz stawki procentowe stosowane w procesie obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z zawieraniem umów, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 13 ustawy, mają zastosowanie do naruszeń procedur zawierania umów, które wystąpiły lub zostały wykryte zarówno po, jak i przed wejściem w życie tych przepisów, a warunki i stawki określone w **załączniku nr 10** do Umowy mają zastosowanie do naruszeń procedur zawierania umów, które wystąpiły lub zostały wykryte zarówno po, jak i przed podpisaniem umowy. Zmiany warunków i stawek określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 13 ustawy obowiązują od daty wynikającej z właściwych przepisów wprowadzających te zmiany.

§ 13.

Kontrola procedury zawierania umów dla zadań objętych Projektem

1. Instytucja Wdrażająca kontroluje przestrzeganie przez Beneficjenta postanowień § 12 ust. 1-3. Obowiązki i uprawnienia Beneficjenta i instytucji kontrolujących określają *Wytyczne w zakresie kontroli dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*.
2. Beneficjent zobowiązuje się do poddania się kontroli, o której mowa w ust. 1.
3. Na wniosek Instytucji Wdrażającej Beneficjent zobowiązuje się do przekazania do Instytucji Wdrażającej lub innych podmiotów upoważnionych na mocy prawa, dokumentacji związanej z prowadzeniem procedur, o których mowa w § 12 ust. 1 - 3, a w szczególności:
 - 1) treści zapytania ofertowego upublicznionego zgodnie z zasadami określonymi w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020* albo treści ogłoszenia o zamówieniu publicznym lub zaproszenia do negocjacji, a także specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
 - 2) informacji o wszczynanych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego albo o upublicznieniu zapytania ofertowego zgodnie z zasadami określonymi w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*;
 - 3) informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub o unieważnieniu tego postępowania albo informacji o wyniku postępowania przetargowego, przeprowadzonego zgodnie z zasadą konkurencyjności, o której mowa w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020* przed zawarciem umowy z wykonawcą wraz z kopiami protokołu z postępowań, o których mowa powyżej, wraz z załącznikami;
 - 4) projektów umów i projektów aneksów do umów z wykonawcą;
4. Beneficjent zobowiązuje się do przekazania do Instytucji Wdrażającej poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii umów i aneksów do umów zawartych z wykonawcą, w terminie 14 dni od daty ich zawarcia (w przypadku aneksów wraz z podaniem uzasadnienia faktycznego i prawnego do ich zawarcia).
5. Beneficjent ma obowiązek dostarczyć do Instytucji Wdrażającej dokumenty, o których mowa w ust. 3, w terminach wskazanych przez Instytucję Wdrażającą, z zastrzeżeniem ust. 9.
6. Instytucja Wdrażająca prowadząc kontrolę procedury zawierania umów jest uprawniona do opiniowania dokumentów przekazanych przez Beneficjenta pod względem podmiotowej i przedmiotowej zgodności z Umową, jak również pod względem zgodności z zasadami zawierania umów określonymi w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*. Instytucja Wdrażająca wskazuje stwierdzone naruszenia procedury zawierania umów oraz wydaje informację pokontrolną zawierającą ustalenia na temat stwierdzonych naruszeń.
7. W przypadku, gdy Beneficjent nie zgadza się ze stwierdzonymi naruszeniami lub treścią informacji pokontrolnej Instytucji Wdrażającej, ma prawo do zgłoszenia zastrzeżeń w trybie art. 25 ustawy.
8. Postanowienia niniejszego paragrafu nie ograniczają uprawnień instytucji kontrolujących wynikających z postanowień § 15.

9. W przypadku zmiany umowy z wykonawcą, do zawarcia której stosuje się przepisy ustawy Pzp, polegającej na zwiększeniu wartości umowy, Beneficjent zobowiązuje się do niezwłocznego przesłania do Instytucji Wdrażającej projektu zmiany umowy z wykonawcą wraz z podaniem uzasadnienia faktycznego i prawnego dla proponowanej zmiany umowy.

§ 14.

Ewidencja księgową i przechowywanie danych

1. Beneficjent zobowiązuje się do prowadzenia dla Projektu odrębnej informatycznej ewidencji księgowej kosztów, wydatków i przychodów lub stosowania w ramach istniejącego informatycznego systemu ewidencji księgowej odrębnego kodu księgowego umożliwiającego identyfikację wszystkich transakcji i poszczególnych operacji bankowych związanych z Projektem, oraz dokonywania księgowania zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Beneficjent zobowiązuje się do przechowywania, w sposób gwarantujący należyte bezpieczeństwo informacji, wszelkich danych i dokumentów związanych z planowaniem, przygotowaniem i z realizacją Projektu, w szczególności dokumentacji związanej z zarządzaniem finansowym, merytorycznym, technicznym, procedurami zawierania umów z wykonawcami, przez okres wskazany w rozporządzeniu nr 1303/2013, tj. okres dwóch lat od dnia 31 grudnia następującego po złożeniu zestawienia wydatków do Komisji Europejskiej, w którym ujęto ostateczne wydatki dotyczące zakończonego Projektu, z zastrzeżeniem konieczności dłuższego przechowywania dokumentów dla celów kontroli, zgodnie z art. 23 ust. 3 ustawy, w sytuacjach wskazanych w ust. 3-5.
3. Z uwzględnieniem ust. 2, w przypadku Projektu, w którym występuje pomoc publiczna albo pomoc *de minimis* obowiązek, o którym mowa w ust. 2 trwa 10 lat od dnia udzielenia pomocy publicznej²⁶. W przypadku Projektu, w którym występuje pomoc publiczna przyznana w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, z wyjątkiem pomocy *de minimis*, obowiązek, o którym mowa w ust. 2 trwa 10 lat od końca okresu obowiązywania aktu powierzenia świadczenia tych usług.
4. Dokumenty dotyczące zachowania trwałości Projektu, z uwzględnieniem ust. 2, przechowywane są przez okres wskazany w § 16 ust. 1.
5. Dokumenty dotyczące rozliczania podatku od towarów i usług, z uwzględnieniem ust. 2, są przechowywane przez okres nie krótszy niż dopuszczalny dla zmiany deklaracji VAT.
6. Instytucja Wdrażająca informuje Beneficjenta o dacie rozpoczęcia okresu o którym mowa w ust. 2.
7. Instytucja Wdrażająca, w uzasadnionych przypadkach, może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 2, informując o tym Beneficjenta na piśmie przed upływem tego terminu.
8. Beneficjent zobowiązuje się do przechowywania dokumentów w formie oryginałów (w wersji papierowej) albo ich uwierzytelnionych kopii lub na elektronicznych/informatycznych nośnikach danych, w tym jako elektronicznych wersji dokumentów oryginalnych lub dokumentów istniejących wyłącznie w postaci elektronicznej.
9. Przez uwierzytelnione kopie dokumentów, o których mowa w ust. 8, na potrzeby ewentualnych postępowań sądowych i administracyjnych, należy rozumieć dokumenty poświadczone za zgodność z oryginałem przez osoby o których mowa w art., 48 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 poz. 270 z późn.zm.).

²⁶ Dniem udzielenia pomocy publicznej jest dzień podpisania umowy o dofinansowanie

10. Poświadczenia za zgodność z oryginałem elektronicznych wersji dokumentów oryginalnych przechowywanych na elektronicznych/informatycznych nośnikach danych, jeśli jest to wymagane dla potrzeb kontroli, dokonuje się na piśmie, ze wskazaniem zawartości oraz rodzaju nośnika danych.
11. Beneficjent zobowiązuje się do przekazywania Instytucji Wdrażającej oraz innym podmiotom uprawnionym do prowadzenia kontroli lub audytu, wskazanym w art. 23 ust. 1 ustawy, na ich żądanie, wszelkich danych związanych z realizacją Projektu.
12. W przypadku zmiany miejsca przechowywania dokumentów oraz w przypadku zawieszenia lub zaprzestania przez Beneficjenta działalności w okresie, o którym mowa w ust. 2, Beneficjent zobowiązuje się niezwłocznie poinformować na piśmie Instytucję Wdrażającą o miejscu przechowywania dokumentów związanych z Projektem.
13. Beneficjent, w trakcie wykonywania obowiązków, o których mowa w niniejszym paragrafie, zobowiązuje się uwzględnić zalecenia wynikające z wytycznych Instytucji Zarządzającej dotyczących sposobu przechowywania i udostępniania dokumentów, jeżeli zostaną wydane. Instytucja Wdrażająca informuje Beneficjenta o wydaniu takich wytycznych..

§ 15.

Kontrola

1. Wszystkie dokumenty oraz zapisy księgowo związane z realizacją Projektu podlegają kontroli przez podmioty, o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy. Beneficjent zobowiązany jest zapewnić dostęp do dokumentacji i poddać się prowadzonym kontrolom oraz wizytom monitoringowym.
2. Beneficjent zobowiązuje się zapewnić przedstawicielom instytucji, o których mowa w ust. 1, dostęp do miejsc realizacji Projektu, w celu przeprowadzenia kontroli lub wizyty monitoringowej.
3. Szczegółowe uprawnienia i obowiązki Stron w toku kontroli oraz zasady jej przeprowadzania określają *Wytyczne w zakresie kontroli dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*.
4. Beneficjent zobowiązuje się przekazywać do Instytucji Wdrażającej, w terminie 7 dni od dnia otrzymania ostatecznej wersji, kopie informacji pokontrolnych oraz zaleceń pokontrolnych albo kopie innych dokumentów spełniających te funkcje, powstałych w toku kontroli prowadzonych przez uprawnione do tego instytucje, inne niż Instytucja Wdrażająca, jeżeli kontrole te dotyczyły Projektu. Termin ten dotyczy także przekazywania do Instytucji Wdrażającej raportów z przeprowadzonych audytów dotyczących Projektu.
5. Beneficjent zobowiązuje się do przekazywania Instytucji Wdrażającej, z poszanowaniem obowiązujących przepisów, wszelkich informacji dotyczących podejmowanych czynności lub postępowań prowadzonych w szczególności przez organy ścigania, dotyczących lub mogących dotyczyć swoim zakresem Projektu w terminie 7 dni od dnia powzięcia informacji. Ponadto, na żądanie Instytucji Wdrażającej, IP, IZ, IC lub Instytucji Audytowej, Beneficjent zobowiązany jest do przekazania, z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa, wszelkich posiadanych przez siebie informacji w zakresie prowadzonego przez w/w służby postępowania. W powyższym trybie Beneficjent zobowiązuje się również do informowania o postępowaniach prowadzonych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
6. W związku z § 20a Umowy, dotyczącym obowiązków w zakresie ochrony danych osobowych, Beneficjent umożliwi Instytucji Wdrażającej, IP, IZ lub podmiotom przez nie upoważnionym, w miejscach, w których są przetwarzane powierzone dane osobowe, dokonanie kontroli przetwarzania przez Beneficjenta danych osobowych pod względem zgodności z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, zwaną

dalej „ustawą o ochronie danych osobowych”, aktami wykonawczymi do tej ustawy, w tym w szczególności rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urzędnicy i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. z 2004 r., nr 100, poz. 1024), zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych” oraz Umową.

7. W przypadku powzięcia przez Instytucję Wdrażającą informacji o rażącym naruszeniu przez Beneficjenta obowiązków wynikających z ustawy o ochronie danych osobowych, Beneficjent umożliwi Instytucji Wdrażającej lub podmiotom przez nią upoważnionym dokonanie niezapowiedzianej kontroli, w celu, o którym mowa w ust. 6.
8. Kontrolerzy Instytucji Wdrażającej lub podmioty upoważnione, mają w szczególności prawo:
 - 1) wstępu, w godzinach pracy Beneficjenta, za okazaniem imiennego upoważnienia, do pomieszczenia, w którym jest zlokalizowany zbiór powierzonych do przetwarzania danych osobowych, oraz pomieszczenia, w którym są przetwarzane powierzone dane osobowe poza zbiorem danych osobowych, i przeprowadzenia niezbędnych badań lub innych czynności kontrolnych w celu oceny zgodności przetwarzania danych osobowych z ustawą, rozporządzeniem oraz Umową;
 - 2) żądać złożenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień oraz wzywać i przesłuchiwać pracowników w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego;
 - 3) wglądu do wszelkich dokumentów i wszelkich danych mających bezpośredni związek z przedmiotem kontroli oraz sporządzania ich kopii;
 - 4) przeprowadzania oględzin urządzeń, nośników oraz systemu informatycznego służącego do przetwarzania danych osobowych.
9. Beneficjent jest zobowiązany do zastosowania się do zaleceń dotyczących poprawy jakości zabezpieczenia danych osobowych oraz sposobu ich przetwarzania sporządzonych w wyniku kontroli przeprowadzonych przez Instytucję Wdrażającą lub przez podmioty przez nią upoważnione albo przez inne instytucje upoważnione do kontroli na podstawie odrębnych przepisów.

§ 16.

Trwałość Projektu

1. Beneficjent zobowiązuje się do zachowania trwałości Projektu, w rozumieniu art. 71 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013, w okresie 5 lat od zatwierdzenia wniosku o płatność końcową, z zastrzeżeniem ust. 2, a w przypadku, gdy przepisy regulujące udzielania pomocy publicznej wprowadzają bardziej restrykcyjne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się okres ustalony zgodnie z tymi przepisami.
2. Naruszeniem zasady trwałości Projektu jest również przeniesienie działalności produkcyjnej poza obszar Unii Europejskiej w okresie 10 lat od zatwierdzenia wniosku o płatność końcową a w przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają bardziej restrykcyjne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się okres ustalony zgodnie z tymi przepisami.
3. Beneficjent do końca okresu trwałości niezwłocznie informuje Instytucję Wdrażającą o wszelkich okolicznościach mogących skutkować naruszeniem trwałości Projektu.
4. W przypadku naruszenia zasady trwałości Projektu w rozumieniu art. 71 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013, Instytucja Wdrażająca ustala i nakłada na poniesione przez Beneficjenta wydatki kwalifikowalne korektę finansową, obliczoną przy

uwzględnieniu długości okresu, w którym Beneficjent nie dochował trwałości Projektu liczonego proporcjonalnie do okresu, o którym mowa w ust. 1.

§ 17.

Wstrzymanie dofinansowania

1. W sytuacjach, gdy dofinansowanie zostało:
 - 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem;
 - 2) wykorzystane z naruszeniem procedur obowiązujących przy realizacji Projektu;
 - 3) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokościInstitucja Wdrażająca dokona pomniejszenia z kwoty wydatków kwalifikowalnych do zatwierdzenia z kolejnego wniosku o płatność.
2. Instytucja Wdrażająca przekazuje Beneficjentowi informację, w szczególności w formie zaleceń pokontrolnych, o stwierdzeniu wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, w tym stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości wraz z uzasadnieniem oraz kwotą dofinansowania ulegającą pomniejszeniu.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, oraz w przypadku realizowania Projektu niezgodnie z Umową, w szczególności zaistnienia opóźnień lub braku postępów w realizacji Projektu w stosunku do Harmonogramu Projektu lub Decyzji KE, Instytucja Wdrażająca może wstrzymać rozliczenie dofinansowania do czasu wyjaśnienia zastrzeżeń.
4. Dofinansowanie może zostać wstrzymane w przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 177 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

§ 18.

Informacja i promocja

1. Beneficjent zobowiązuje się realizować działania informacyjne i promocyjne zgodnie z:
 - a) załącznikiem XII punkt 2.2 rozporządzenia nr 1303/2013,
 - b) art. 3-5 i załącznikiem II rozporządzenia KE nr 821/2014,
 - c) zgodnie z instrukcjami i wskazówkami zawartymi w **załączniku nr 9** do Umowy.
2. Beneficjent jest zobowiązany w szczególności do:
 - a) oznaczania znakiem Unii Europejskiej i znakiem Funduszy Europejskich:
 - i) wszystkich prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących Projektu,
 - ii) wszystkich dokumentów i materiałów dla osób i podmiotów uczestniczących w Projekcie,
 - iii) umieszczania przynajmniej jednego plakatu o minimalnym formacie A3 lub odpowiednio tablicy informacyjnej i/lub pamiątkowej w miejscu realizacji Projektu,
 - b) umieszczania opisu Projektu na stronie internetowej, w przypadku posiadania strony internetowej,
 - c) przekazywania osobom i podmiotom uczestniczącym w Projekcie informacji, że Projekt uzyskał dofinansowanie, przynajmniej w formie odpowiedniego oznakowania,
 - d) dokumentowania działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych w ramach Projektu.

3. Beneficjent jest zobowiązany zapewnić, aby podmioty współpracujące z Beneficjentem lub wykonujące na jego rzecz zadania związane z realizacją Projektu na podstawie odrębnych umów lub porozumień, stosowały zestaw znaków Fundusze Europejskie i Unia Europejska w przypadku posiadania strony internetowej dotyczącej Projektu²⁷.

§ 19.

Zasady wykorzystywania SL2014

1. Beneficjent zobowiązuje się, od dnia zawarcia Umowy, do wykorzystywania SL2014 w procesie rozliczania Projektu i komunikacji z Instytucją Wdrażającą, zgodnie z Podręcznikiem Beneficjenta, w zakresie gromadzenia i przesyłania danych dotyczących:
 - 1) wniosków o płatność, ich weryfikacji, w tym zatwierdzania, poprawiania, odrzucania i wycofywania, zgodnie z zakresem wskazanym w załączniku nr 1, do *Wytycznych w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020*,
 - 2) Harmonogramu Projektu, jego weryfikacji, w tym zatwierdzania, poprawiania i wycofywania,
 - 3) zamówień publicznych, obejmującym w szczególności zakres, o którym mowa w załączniku III do rozporządzenia KE nr 480/2014;
 - 4) osób zatrudnionych do realizacji projektów, tzw. bazy personelu, zgodnie z zakresem wskazanym poniżej w ust. 4.
2. Przekazanie przez Beneficjenta dokumentów potwierdzających kwalifikowalność wydatków ponoszonych w ramach Projektu i wykazywanych we wnioskach o płatność, Harmonogramu Projektu, innych dokumentów związanych z realizacją Projektu, w tym niezbędnych do przeprowadzenia kontroli Projektu za pośrednictwem SL2014 nie zwalnia Beneficjenta i Partnerów²⁸ z obowiązku przechowywania oryginałów dokumentów i ich udostępniania podczas kontroli na miejscu.
3. Beneficjent i Instytucja Wdrażająca uznają za prawnie wiążące przyjęte w Umowie rozwiązania stosowane w zakresie komunikacji i wymiany danych w SL2014, bez możliwości kwestionowania skutków ich stosowania.
4. Beneficjent po uzyskaniu zgody osób zatrudnionych do realizacji Projektu na przetwarzanie ich danych osobowych jest zobowiązany do wprowadzania do SL2014 danych dotyczących angażowania personelu Projektu (o ile koszty osobowe są kosztami kwalifikowalnymi Projektu):
 - 1) dane dotyczące personelu projektu, w tym: nr PESEL, imię, nazwisko;
 - 2) dane dotyczące formy zaangażowania w ramach projektu: stanowisko, forma zaangażowania w projekcie, data świadczenia pracy w Projekcie, okres zaangażowania osoby w Projekcie, wymiar czasu pracy oraz godziny pracy, jeśli zostały określone;
 - 3) w zakresie protokołów odbioru, o których mowa w podrozdziale 6.16 pkt 8 lit. c *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*: dane dotyczące godzin faktycznego zaangażowania za dany miesiąc kalendarzowy wskazujące na rok, miesiąc, dzień i godziny zaangażowania,

pod rygorem uznania ww. wydatków za niekwalifikowalne.

²⁷ Wykreślić jeżeli nie dotyczy.

²⁸ Wykreślić jeżeli Projekt będzie realizowany bez udziału partnerów

5. Beneficjent i partnerzy²⁹ w rozumieniu art. 33 ustawy wyznacza/ją osoby uprawnione do wykonywania w jego/ich imieniu czynności związanych z realizacją Projektu i zgłasza/ją je Instytucji Wdrażającej do pracy w SL2014. Zgłoszenie tych osób, zmiana ich uprawnień lub wycofanie dostępu jest dokonywane na podstawie procedury zgłaszania osób uprawnionych w ramach projektu określonej w załączniku nr 6 do *Wytycznych w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020*. Wyżej wymienione zgłoszenie jest dokonywane za pomocą wniosku o nadanie dostępu dla osoby uprawnionej stanowiącego załącznik nr 5 do ww. Wytycznych
6. Beneficjent zapewnia, że osoby, o których mowa w ust. 5, wykorzystują profil zaufany ePUAP lub bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu w ramach uwierzytelniania czynności dokonywanych w SL2014 .
7. W przypadku gdy z powodów technicznych wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP nie jest możliwe, o czym Instytucja Wdrażająca informuje Beneficjenta na adres e-mail wskazany we wniosku o nadanie dostępu dla osoby uprawnionej, uwierzytelnianie następuje przez wykorzystanie loginu i hasła wygenerowanego przez SL2014, gdzie jako login stosuje się PESEL /adres e-mail danej osoby uprawnionej.
8. Beneficjent zapewnia, że wszystkie osoby, o których mowa w ust. 5, zostały zobowiązane do przestrzegania regulaminu bezpieczeństwa informacji przetwarzanych w SL2014 oraz Podręcznika beneficjenta w zakresie użytkowania SL2014 udostępnionego przez Instytucję Wdrażającą.
9. Beneficjent zobowiązuje się do każdorazowego informowania Instytucji Wdrażającej o nieautoryzowanym dostępie do danych Beneficjenta w SL2014.
10. W przypadku niedostępności SL2014 Beneficjent zgłasza Instytucji Wdrażającej o zaistniałym problemie na adres e-mail
11. W przypadku potwierdzenia awarii SL2014 przez pracownika Instytucji Wdrażającej proces rozliczania Projektu oraz komunikowania z Instytucją Wdrażającą odbywa się drogą pisemną. Postanowienia § 8 ust. 5 stosuje się odpowiednio.
12. W sytuacji awarii stosuje się procedurę awaryjną dostępną na stronie internetowej Instytucji Wdrażającej.
13. O usunięciu awarii SL2014 Instytucja Wdrażająca informuje Beneficjenta na adres e-mail wskazany we wniosku o nadanie dostępu dla osoby uprawnionej,
14. Beneficjent zobowiązuje się uzupełnić dane w SL2014 w zakresie dokumentów przekazanych drogą pisemną w terminie 5 dni roboczych od otrzymania informacji, o której mowa w ust. 13 .
15. Nie mogą być przedmiotem komunikacji wyłącznie przy wykorzystaniu SL2014:
 - 1) zmiana postanowień Umowy,
 - 2) czynności kontrolne przeprowadzane w ramach Projektu, w szczególności kontrole na miejscu,
 - 3) rozwiązanie i odstąpienie od umowy o dofinansowanie.
16. Beneficjent zapewnia, że:
 - 1) SL2014 będzie wykorzystywany zgodnie z przepisami prawa oraz z zapewnieniem bezpieczeństwa i poufności danych, w szczególności zgodnie z zasadami ochrony danych osobowych,
 - 2) dane wprowadzane są do SL2014 po ich zweryfikowaniu, zgodnie z określonymi instrukcjami oraz na odpowiednim poziomie wdrażania,

²⁹ Wykreślić jeżeli Projekt będzie realizowany bez udziału partnerów

- 3) dane wprowadzane do SL2014 są zgodne z dokumentami źródłowymi i są prawdziwe, prawidłowo zaklasyfikowane, aktualne i kompletne.

§ 20.

Prawa autorskie³⁰

1. Beneficjent zobowiązuje się do zawarcia z Instytucją Wdrażającą odrębnej umowy przeniesienia autorskich praw majątkowych do utworów wytworzonych w ramach Projektu, z jednoczesnym udzieleniem licencji na rzecz Beneficjenta na korzystanie z ww. utworów. Umowa, o której mowa w zdaniu pierwszym, jest zawierana na pisemny wniosek Instytucji Wdrażającej.
2. W przypadku zlecenia części zadań w ramach Projektu wykonawcy obejmujących m.in. opracowanie utworu Beneficjent zobowiązuje się do zastrzeżenia w umowie z wykonawcą, że autorskie prawa majątkowe do ww. utworu przysługują Beneficjentowi.

§ 20a

Ochrona danych osobowych

1. Dane osobowe są przetwarzane z zachowaniem przepisów ustawy o ochronie danych osobowych oraz aktów wykonawczych do tej ustawy, w tym w szczególności rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz zasad wskazanych w Umowie. Przez przetwarzanie danych osobowych, zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych, należy rozumieć jakiekolwiek operacje wykonywane na danych osobowych takie jak: zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, w zakresie niezbędnym do realizacji Projektu zgodnie z Umową.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, zgodnie z art. 71 ustawy, będący administratorem danych osobowych gromadzonych w centralnym systemie teleinformatycznym w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, na podstawie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych powierzył Instytucji Pośredniczącej, a ta powierzyła dalej Instytucji Wdrażającej przetwarzanie danych osobowych w ramach zbiorów:
 - 1) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
 - 2) Centralny system teleinformatyczny, wspierający realizację programów operacyjnych – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań związanych ze zbiorem Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,na zasadach określonych w Porozumieniu z dnia 30 grudnia 2015 r. zawartym pomiędzy Ministrem Środowiska a Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, wraz z umocowaniem do dalszego powierzania powierzonych do przetwarzania danych osobowych m.in. beneficjentom.
3. Dane osobowe przekazane Instytucji Wdrażającej przez Beneficjenta są przetwarzane przez Instytucję Wdrażającą w celu realizacji PO liŚ 2014-2020, w szczególności potwierdzenia kwalifikowalności wydatków, udzielenia wsparcia, monitoringu, ewaluacji, kontroli, audytu i sprawozdawczości oraz działań informacyjno-promocyjnych w ramach PO liŚ 2014-2020. Dane mogą być przetwarzane także w celach archiwalnych i statystycznych. Beneficjent jest zobowiązany poinformować podmioty biorące udział w realizacji Projektu, że dane osobowe, które ich dotyczą mogą być przetwarzane przez Instytucję Wdrażającą w określonym wyżej celu.

³⁰ Wykreślić jeżeli nie dotyczy

4. Instytucja Wdrażająca powierza Beneficjentowi, przetwarzanie danych osobowych w imieniu i na rzecz administratora danych osobowych, o którym mowa w ust. 2, na warunkach opisanych w Umowie.
5. Instytucja Wdrażająca umocowuje Beneficjenta do dalszego powierzenia powierzonych do przetwarzania danych osobowych podmiotom biorącym udział w realizacji Projektu, w związku z realizacją Projektu. Powierzenie przetwarzania danych osobowych tym podmiotom, powinno być każdorazowo dostosowane przez Beneficjenta do celu ich powierzenia, przy czym zakres nie może być szerszy, niż zakres określony w Umowie.
6. Dane osobowe, powierzone do przetwarzania na podstawie ust. 4, mogą być przetwarzane przez Beneficjenta wyłącznie w celu aplikowania o środki unijne, potwierdzania kwalifikowalności wydatków, realizacji Projektu, ewaluacji, monitorowania, kontroli i sprawozdawczości oraz działań informacyjno - promocyjnych w ramach Projektu w zakresie określonym w **załącznikach nr 11 i 12** do Umowy. Dane mogą być przetwarzane także w celach archiwalnych i statystycznych.
7. Do przetwarzania danych osobowych mogą być dopuszczone jedynie osoby posiadające imienne upoważnienie do przetwarzania danych osobowych, którego wzór stanowi **załącznik nr 13** do Umowy. Instytucja Wdrażająca umocowuje Beneficjenta do wydawania, odwoływania imiennych upoważnień do przetwarzania danych osobowych. Imienne upoważnienia ważne są do dnia odwołania, nie dłużej jednak niż termin powierzenia przetwarzania danych osobowych Beneficjentowi wskazany w ust. 15. Imienne upoważnienie wygasa z chwilą ustania zatrudnienia upoważnionego pracownika.
8. Beneficjent prowadzi ewidencję osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych w związku z wykonywaniem Umowy oraz przechowuje upoważnienia w swojej siedzibie. Instytucja Wdrażająca dopuszcza stosowanie przez Beneficjenta innych wzorów upoważnień, niż wskazane w **załączniku nr 13** – o ile będą one zawierać co najmniej wszystkie elementy treści ujętej w tym załączniku.
9. Beneficjent jest zobowiązany do podjęcia wszelkich kroków służących zachowaniu przez osoby mające dostęp do powierzonych danych osobowych, danych osobowych w poufności.
10. Instytucja Wdrażająca umocowuje Beneficjenta do dalszego umocowywania podmiotów, o których mowa w ust. 5 do wydawania i odwoływania upoważnień do przetwarzania danych osobowych.
11. Beneficjent prowadzi wykaz podmiotów, którym zostało powierzone przetwarzanie danych osobowych w ramach umocowania, o którym mowa w ust. 5. Wykaz powinien zawierać co najmniej nazwę i adres siedziby lub imię, nazwisko i adres miejsca zamieszkania podmiotu, któremu powierzono przetwarzanie danych osobowych.
12. Beneficjent aktualizuje na bieżąco wykaz, o którym mowa w ust. 11, a także przekazuje go Instytucji Wdrażającej raz na kwartał (do 10 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału) oraz każdorazowo na jej żądanie.
13. Beneficjent przekazuje Instytucji Wdrażającej na każde jej żądanie:
 - 1) informacje na temat przetwarzania danych osobowych, o których mowa w niniejszym paragrafie;
 - 2) wykaz osób odpowiedzialnych po stronie Beneficjenta za realizację Umowy w zakresie ochrony danych osobowych.
14. Beneficjent niezwłocznie informuje Instytucję Wdrażającą o:
 - 1) wszelkich przypadkach naruszenia tajemnicy danych osobowych lub o ich niewłaściwym użyciu;
 - 2) wszelkich czynnościach z własnym udziałem w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych prowadzonych w szczególności przed Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, urzędami państwowymi, policją lub przed sądem.

15. Beneficjent ponosi odpowiedzialność wobec Instytucji Wdrażającej oraz osób trzecich, za szkody powstałe w wyniku nienależytego zabezpieczenia i przetwarzania danych osobowych, w szczególności niezgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego i umową o dofinansowanie.
16. Powierzenie Beneficjentowi przetwarzania danych osobowych następuje na okres nie dłuższy niż 30 dni kalendarzowych po upływie terminu wskazanego w § 14 ust. 2-5 i 7 Umowy, z zastrzeżeniem możliwości przedłużenia tego terminu, jeżeli w uzasadnionych przypadkach zachodzi konieczność przechowywania dokumentacji zgodnie z innymi zasadami obowiązującymi u Beneficjenta. W przypadku konieczności przedłużenia terminu, o którym mowa w zdaniu 1 Beneficjent wystąpi na piśmie do Instytucji Wdrażającej. Zgodę na przedłużenie terminu udzielenia upoważnienia wydaje Instytucja Wdrażająca.

§ 21.

Rozwiązanie Umowy

1. Beneficjent może rozwiązać Umowę w formie pisemnej z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.
2. Instytucja Wdrażająca może rozwiązać Umowę ze skutkiem natychmiastowym, w formie pisemnej, w przypadku złożenia przez Beneficjenta dokumentów poświadczających nieprawdę w celu uzyskania dofinansowania lub podania nieprawdziwych informacji we wniosku o dofinansowanie.
3. Instytucja Wdrażająca może rozwiązać Umowę ze skutkiem natychmiastowym, w formie pisemnej, w przypadku, gdy Beneficjent nie realizuje Projektu na warunkach określonych w Umowie, a w szczególności:
 - 1) opóźnia się w realizacji Projektu w stosunku do Harmonogramu Projektu o okres dłuższy niż 6 miesięcy albo gdy inne okoliczności czynią zasadnym przypuszczenie, że zakończenie realizacji zakresu rzeczowego Projektu nie nastąpi w terminie wynikającym z Harmonogramu Projektu;
 - 2) nie stosuje się do zaleceń lub rekomendacji instytucji, o których mowa w §15 ust. 1,
 - 3) złożył dokumenty poświadczające nieprawdę na etapie realizacji Projektu lub wystąpiło uzasadnione podejrzenie popełnienia innych przestępstw w związku z realizacją Projektu;
 - 4) wykorzystał w całości lub w części przekazane środki na cel inny niż określony w Projekcie lub niezgodnie z Umową
 - 5) zaistniało nadużycie finansowe lub podejrzenie jego wystąpienia w związku z realizacją Projektu przez którykolwiek z podmiotów biorących udział w jego realizacji
4. W przypadkach rozwiązania Umowy w trybie, o którym mowa w ust. 1 - 3, Instytucja Wdrażająca informuje niezwłocznie odpowiedniego dysponenta środków o rozwiązaniu Umowy.
5. W przypadku rozwiązania Umowy w trybie, o którym mowa w ust. 1 - 3 oraz w § 22 ust. 2³¹, Beneficjentowi nie przysługuje odszkodowanie.
6. Umowa może zostać rozwiązana za porozumieniem Stron.
7. Umowa wygasa w przypadku wykonania przez Stronę wszelkich wynikających z niej zobowiązań.

³¹§ 22 ust. 2 dotyczy umów dofinansowanie projektów dużych w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013, odnośnie których nie została jeszcze wydana Decyzja KE. W pozostałych przypadkach wykreślić § 22 ust. 2.

§ 22.³²

Postanowienia końcowe

1. Postanowienia Umowy, które odnoszą się do Decyzji KE obowiązują od dnia wydania Decyzji KE.
2. W przypadku, gdy Komisja Europejska odmówi wniesienia do Projektu wkładu finansowego z funduszy Umowa ulega rozwiązaniu z dniem doręczenia Decyzji KE Beneficjentowi.
3. Jeżeli zakres rzeczowy lub finansowy Projektu zatwierdzony przez Komisję Europejską jest inny niż określony w Umowie, Strony zobowiązują się do niezwłocznej zmiany Umowy w zakresie wynikającym z Decyzji KE. Wydatki przeznaczone na zadania będące poza zakresem rzeczowym lub finansowym Projektu zatwierdzonym przez Komisję Europejską uznane będą za niekwalifikowalne.
4. Wszelkie zmiany Umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności i są wprowadzane w formie aneksu, z zastrzeżeniem § 4 ust 8 oraz § 6 ust. 2 i 3 oraz zmian w Opisie Projektu w zakresie w nim określonym. Zmiana postanowień Umowy, których źródłem jest Decyzja KE, wymaga uprzedniej zgody Komisji Europejskiej.
5. Wszelkie wątpliwości powstałe w trakcie realizacji Projektu oraz związane z interpretacją Umowy będą rozstrzygane w pierwszej kolejności w drodze konsultacji pomiędzy Stronami.
6. Jeżeli w trakcie weryfikacji przez IZ wniosku o dofinansowanie dla dużego projektu powstanie potrzeba zmiany zakresu rzeczowego lub finansowego Projektu w zakresie mającym wpływ na kwalifikowalność wydatków Strona zobowiązują się do niezwłocznej zmiany Umowy w przedmiotowym zakresie. Wydatki przeznaczone na zadania będące poza zakresem rzeczowym lub finansowym Projektu uznane będą za niekwalifikowane.
7. Wszelkie oświadczenia składane przez Strony w związku z Umową wymagają dla swojej ważności zachowania formy pisemnej lub równoważnej w rozumieniu art. 78 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.), z zastrzeżeniem zasad dotyczących przekazywania informacji za pośrednictwem SL2014. Oświadczenia powinny być doręczane na adres właściwej Strony wskazany w komparcji Umowy. O zmianie adresu Strona powinna niezwłocznie powiadomić drugą stronę na piśmie, pod rygorem uznania oświadczenia za nieskutecznie doręczone. Strony zobowiązują się do wzajemnego informowania się o każdej zmianie adresu. W razie zaniedbania tego obowiązku pismo doręczone na adres dotychczasowy uważa się za doręczone prawidłowo.
8. W przypadku, gdy:
 - 1) podczas weryfikacji wniosku o płatność końcową, kwota rzeczywiście poniesionych wydatków kwalifikowalnych okaże się niższa niż maksymalna kwota, o której mowa w § 5 ust. 2 Umowy lub
 - 2) kwota, o której mowa w § 5 ust. 2 Umowy zostanie zmniejszona poprzez zmianę Umowy lub
 - 3) nastąpi zmniejszenie maksymalnej kwoty wydatków kwalifikowalnych, o którym mowa w § 6 ust. 2

Instytucja Wdrażająca dokona niezwłocznie ponownego obliczenia limitów w kategoriach wydatków objętych limitami, wskazanych w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach PO IiŚ na lata 2014-2020*. W przypadku, gdy Beneficjentowi rozliczono wydatki w kategorii ograniczonej limitami w wyższej kwocie niż dopuszczalna zgodnie z nowo obliczonymi limitami, różnica podlega korekcie na zasadach określonych przez Instytucję Wdrażającą.

³² Postanowienia ust. 1-3 dotyczą jedynie umów o dofinansowanie projektów dużych w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013, odnośnie których nie została jeszcze wydana Decyzja KE. W pozostałych przypadkach należy wykreślić.

9. Umowę sporządzono w dwóch egzemplarzach, po jednej dla każdej ze Stron.
10. Załączniki stanowią integralną część Umowy.
11. Umowa wchodzi w życie z dniem jej podpisania przez Strony, w dacie złożenia podpisu przez ostatnią z nich.

Beneficjent

.....

(podpis, data)

Instytucja Wdrażająca

.....

(podpis, data)

Spis załączników

1. Dokument potwierdzający umocowanie przedstawiciela Instytucji Wdrażającej do działania w jej imieniu i na jej rzecz (pełnomocnictwo, odpis z KRS, inne).
2. Dokument potwierdzający umocowanie przedstawiciela Beneficjenta do działania w jego imieniu i na jego rzecz (pełnomocnictwo, odpis z KRS, inne).
3. Harmonogram Projektu.
4. Opis Projektu.
5. Decyzja Komisji Europejskiej wraz z aneksami³³
6. Harmonogram uzyskiwania pozwoleń na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych.
7. Oświadczenie Beneficjenta dotyczące wydatków kwalifikowalnych, w odniesieniu do których nie uzyskał on zwrotu podatku od towarów i usług (VAT).
8. Zestawienie wskaźników do monitorowania postępu rzeczowego Projektu.
9. Obowiązki informacyjne Beneficjenta.
10. Warunki obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo oraz stawki procentowe stosowane w procesie obniżania wartości korekt finansowych i wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z zawieraniem wybranych rodzajów umów.
11. Zakres danych osobowych powierzonych do przetwarzania w ramach zbioru Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
12. Zakres danych osobowych powierzonych do przetwarzania w ramach zbioru Centralny system teleinformatyczny wspierający realizację programów operacyjnych

³³ Dotyczy jedynie projektów dużych w rozumieniu art. 100 rozporządzenia nr 1303/2013, w stosunku do których wydana została Decyzja KE.

13. Wzór upoważnienia/odwołania upoważnienia do przetwarzania powierzonych do przetwarzania danych osobowych